

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 420/13</i>
------------------	-----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **24 lipca 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Ewa Madera
	Sędziowie:	SSA Marta Pańczyk-Kujawska (spr.) SSA Barbara Gonera
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **24 lipca 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **A. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o podjęcie wypłaty emerytury - o wznowienie postępowania

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **12 marca 2013 r.** sygn. akt **IV U 2064/12**

oddala apelację

UZASADNIENIE

A. W. (ur. (...)) nabył prawo do emerytury decyzją wydana 26 listopada 2008 r. przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. – od 1 października 2008 r.

Wypłata tak określonego świadczenia uległa zawieszeniu, z uwagi na kontynuowanie przez wnioskodawcę zatrudnienia w Spółdzielni (...) w R..

Przed uprawomocnieniem się powyższej decyzji A. W. 16 grudnia 2008 r. skierował do organu rentowego pismo zawierające oświadczenie o wycofaniu wniosku o emeryturę.

Powyższe skutkowało wydaniem przez organ rentowy decyzji 16 stycznia 2009 r. o umorzeniu postępowania w sprawie świadczenia emerytalnego wnioskodawcy.

Ponowny wniosek o emeryturę A. W. skierował do organu rentowego 5 czerwca 2009 r. , jego rozpoznanie skutkowało wydaniem decyzji z 6 sierpnia tegoż roku, którą to organ rentowy przyznał na jego rzecz od 1 czerwca 2009 r. emeryturę.

Wypłata, tak określonego świadczenia, uległa zawieszeniu z uwagi na wielkość osiąganego przychodu – przekraczającego 130 % przeciętnego wynagrodzenia.

Kolejną decyzją z 3 października 2011 r. organ rentowy ponownie zawiesił wypłatę emerytury wnioskodawcy od 1 października 2011 r. w oparciu o przepis art. 103 a ustawy emerytalno rentowej z 17 grudnia 1998 r.

Złożone od tej decyzji odwołanie zostało oddalone wyrokiem wydanym przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie 15 lutego 2012 r. w sprawie oznaczonej sygn. akt IV U 1583/11.

10 grudnia 2012 r. A. W. skierował do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie skargę o wznowienie postępowania zakończonego wyżej przywołanym wyrokiem tamt. Sądu wskazując jako jej podstawę art. 401¹ kpc.

Skarga formułuje wnioski o wznowienie postępowania i orzeczenie zgodnie z wnioskiem zawartym w odwołaniu od decyzji wydanej przez organ rentowy zawieszającej przyznanie prawa do świadczenia emerytalnego, nakazanie organowi rentowemu przeprowadzenie waloryzacji emerytury i jej wypłaty oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania, a także rozpoznanie sprawy pod nieobecności. W uzasadnieniu skarżący przywołuje wyrok wydany przez Trybunał Konstytucyjny z 13 listopada 2012 r. do sygn. oznaczonej K 2/12 opublikowany w Dzienniku Ustaw pod pozycją 1285.

W odpowiedzi na skargę pozwany organ rentowy wniósł o jej uwzględnienie, w zakresie, w jakim skarżący domaga się wyrównania emerytury za okres od 22 listopada 2012 r. do 30 listopada 2012 r. tj. od dnia wejścia w życie wyroku wydanego przez Trybunał Konstytucyjny z 13 listopada 2012 r., a oddalenie skargi w pozostałym zakresie tj. w części dotyczącej wyrównania emerytury za okres od 1 października 2011 r.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał na decyzję wydaną w sprawie skarżącego 25 lutego 2013 r., którą to podjęto na jego rzecz wypłatę emerytury od 1 grudnia 2012 r.

Rozpoznając skargę Sąd dopuścił dowód z akt emerytalnych wnioskodawcy prowadzonych przez organ rentowy, a także z akt sprawy IV U 1583/11 tamt. Sądu, a następnie wyrokiem wydanym 12 marca 2013 r. zmienił objęty skargą wyrok, poprzez zmianę decyzji ZUS Oddziału w R. z 3 października 2011 r., poprzez przyznanie A. W. prawa do emerytury od 1 października 2011 r. do 30 listopada 2012 r., jednocześnie ustalając brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, a w części dotyczącej wypłaty emerytury wnioskodawcy za okres od 1 grudnia 2012 r. umorzył postępowanie. W uzasadnieniu wskazał, w pierwszej kolejności, na niekwestionowane przez strony okoliczności dotyczące daty nabycia przez skarżącego prawa do emerytury (błędnie określonej na 1 września 2010 r. w miejsce 1 czerwca 2009 r.), następnie daty zawieszenia jej wypłaty (od 1 października 2011 r.) i sposobu załatwienia złożonego odwołania od decyzji organu rentowego z 3 października 2011 r. przez Sąd Okręgowy wyrokiem z 15 lutego 2012 r. w sprawie do sygn. oznaczonej IV U 1583/11. Odnosząc się szczegółowo do skargi o wznowienie postępowania, Sąd wskazał, że „A. W. powołując się na wyrok Trybunał Konstytucyjnego podnosił, że skarga o wznowienie postępowania w sprawie jest konieczna i uzasadniona. Nie ulega wątpliwości, że zaskarżone orzeczenie zapadłe w postępowaniu o sygn. akt IV U 1583/11, którego wznowienia domaga się skarżący oparto na treści art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Stwierdzenie zaś przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności jego uregulowania z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego prawa wynikającą z art. 2 ustawy zasadniczej, skutkuje zaistnieniem podstawy wznowienia postępowania na zasadzie art. 401⁽¹⁾ kpc. Sąd rozpoznaje sprawę na nowo w granicach zakreślonych podstawą wznowienia - art. 412 kpc.

Trybunał Konstytucyjny we wskazywanym wyroku z 13 listopada 2012r. sygn. akt K 2/12 orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W uzasadnieniu powyższego wskazano, że w myśl art. 103 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS prawo do emerytury i renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 103a-106 tej ustawy. Podstawową przesłanką zawieszenia lub zmniejszenia prawa do tych świadczeń, określoną w powołanych przepisach, jest osiągnięcie przez osobę uprawnioną przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Wyjątek wprowadza art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który określa szczególną przesłankę zwieszenia prawa do emerytury bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Przesłanka ta dotyczy zarówno osób, którym przyznano tzw. wcześniejszą emeryturę, jak i osób, które osiągnęły powszechny wiek emerytalny. Konsekwencją zajścia okoliczności uzasadniających zawieszenie prawa do świadczeń lub jego ustanie jest wstrzymanie wypłaty świadczeń na podstawie art. 134 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Przepis art. 103a, dodany do ustawy o emeryturach i rentach z FUS na podstawie art. 6 pkt 2 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r., znoszący możliwość pobierania emerytury bez rozwiązywania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą na rzecz którego była wykonywana praca bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego obowiązuje od 1 stycznia 2011 r. Objął ten przepis wszystkich emerytów, a więc nie tylko tych, którzy prawo do emerytury uzyskują od momentu jego wejścia w życie, ale również tych, którzy przeszli na emeryturę wcześniej. Ci emeryci, którzy nabyli prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. mogli ją pobierać bez rozwiązania umowy o pracę jeszcze przez 9 miesięcy od daty wejścia w życie zmiany, czyli do 30 września 2011 r. Jeżeli do tego momentu stosunek pracy nie ustał, następowało wstrzymanie wypłaty emerytury przez ZUS, poczynając od 1 października 2011 r.

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego głównym wzorcem kontroli w rozpatrywanej sprawie jest wynikająca z art. 2 Konstytucji zasada ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. Trybunał wielokrotnie w swoim orzecznictwie interpretował tę zasadę podkreślając, że „opiera się [ona] na pewności prawa, a więc takim zespole cech przysługujących prawu, które zapewniają jednostce bezpieczeństwo prawne; umożliwiają jej decydowanie o swoim postępowaniu w oparciu o pełną znajomość przesłanek działania organów państwowych oraz konsekwencji prawnych, jakie jej działania mogą pociągnąć za sobą. Jednostka winna mieć możliwość określenia zarówno konsekwencji poszczególnych zachowań i zdarzeń na gruncie obowiązującego w danym momencie stanu prawnego, jak też oczekiwać, że prawodawca nie zmieni ich w sposób arbitralny. Bezpieczeństwo prawne jednostki związane z pewnością prawa umożliwia więc przewidywalność działań organów państwa, a także prognozowanie działań własnych" (wyrok z 14 czerwca 2000 r., sygn. P 3/00, OTK ZU nr 5/2000, poz. 138, zob. także, jako jeden z wielu, wyrok z 2 kwietnia 2007 r., sygn. SK 19/06, OTK ZU nr 4/A/2007, poz. 37). Chodzi przy tym o pewność prawa

nie tyle w rozumieniu stabilności przepisów, co w aspekcie pewności tego, że na podstawie obowiązującego prawa obywatel może kształtować swoje stosunki życiowe.

Podsumowując Trybunał Konstytucyjny uznał, że dokonana przez ustawodawcę zmiana, polegająca na dodaniu do ustawy o emeryturach i rentach z FUS art. 103a, dotyczy niezwykle ważnej z punktu widzenia nabycia prawa do emerytury kwestii, jaką jest treść ryzyka emerytalnego. Ryzyko emerytalne to zdarzenie prawne uzasadniające realizację prawa do emerytury. Określenie jego treści przez ustawodawcę jest dla adresatów takiej regulacji informacją jakie warunki muszą spełnić, żeby zrealizować swoje prawo do świadczenia emerytalnego. W tym kontekście, jeśli ubezpieczony już raz te warunki skutecznie spełnił (na gruncie rozpatrywanej sprawy - osiągnął wiek emerytalny i odpowiedni staż pracy - bo taka była treść ryzyka emerytalnego dla osób, które przeszły na emeryturę od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.), to niedopuszczalne jest – z punktu widzenia zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa - nakazanie mu zastosowania się do nowej treści ryzyka, czyli nakazanie mu ponownego zrealizowania już raz skutecznie zrealizowanego prawa do emerytury.

Skutkiem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego jest, iż z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw utracił moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Znaczy to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie ma zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 r.

Skoro w przedmiotowej sprawie wstrzymanie od dnia 1 października 2011 r. wypłaty emerytury wnioskodawcy nastąpiło na podstawie przepisu, co do którego Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją to należy uznać, że przepis ten był niekonstytucyjny od samego początku jego obowiązywania. Konsekwencją natomiast uznania przepisu za niekonstytucyjny w dacie jego stosowania przez organ jest ustalenie, że poddane kontroli w niniejszej sprawie czynności organu rentowego, zostały podjęte z naruszeniem prawa. Sąd zaś stosując prawo musi respektować uchylene konstytucyjności przepisu art. 28 ustawy z dnia 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16.12.2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, uznając że jest on niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji.

W świetle powyższych wniosków i wywodów oraz stosując wykładnię powołanych przepisów zgodnie z treścią Konstytucji RP i z uwzględnieniem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. K 2/12, ogłoszonego w dniu 22 listopada 2012 r., należało uznać zasadność skargi wnioskodawcy o wznowienie postępowania. Po ponownym rozpoznaniu sprawy w wyniku wznowienia postępowania, mając za podstawę rozstrzygnięcia stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy wyznaczonej w postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania koniecznym stała się zmiana wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 15 luty 2012 r., sygn. akt IV U 1583/11 i przyznanie A. W. prawa do emerytury za sporny okres obejmujący czas od zawieszenia wypłaty emerytury tj. 1 października 2011 r. do podjęcia przez organ rentowy wypłaty świadczenia z dniem 30 listopada 2012 r. Żądanie świadczenia za okres od dnia 1 grudnia 2012 roku w oparciu o art.477 k.p.c. podlega w tej części umorzeniu, w świetle decyzji ZUS o jego przyznaniu od 1 grudnia 2012 r.

Dodać jeszcze należy, że zasady przyznawania i wypłacania świadczeń emerytalno-rentowych reguluje ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W myśl art. 118 ust. 1 tej ustawy, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, przy czym w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności

uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego (ust. 1a). W niniejszej sprawie nie ma podstaw do uznania, iż opóźnienie w wypłacie świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, bowiem zaskarżona decyzja wydana została w oparciu o obowiązujące wówczas przepisy prawa, a dopiero wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. ogłoszonym 22 listopada 2012r. orzeczono o niekonstytucyjności przepisów będących podstawą wydanej decyzji.

Skarżący A. W. wraz z wypłatą zaległych świadczeń domagał się również wypłaty należnych odsetek. Ogólną regulację dotyczącą prawa do odsetek od świadczeń przyznawanych i wypłacanych przez ZUS zawiera przepis art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.). Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest zobowiązany do wypłaty odsetek, jeżeli nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych. Obowiązek ten nie powstaje gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które zakład nie ponosi odpowiedzialności. Zakład Ubezpieczeń Społecznych popada w zwłokę, jeżeli miał możliwość ustalenia prawa do świadczenia lub wypłaty w określonej wysokości, a nie wykonał swego obowiązku wobec świadczeniobiorcy, mimo upływu 30 dni od tej chwili. Mając powyższe na uwadze skarga w przedmiocie odsetek winna być oddalona.”

Wyrok powyższy apelacją w części odnoszącej się do zobowiązania organu rentowego do wypłaty emerytury wnioskodawcy od 1 października 2011 r. zaskarżył pozwany ZUS zarzucając, iż jego wydanie w tej to części nastąpiło z naruszeniem art. 190 Konstytucji RP poprzez przyjęcie, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r. sygn. akt K 2/12 ogłoszone w Dzienniku Ustaw 22 listopada 2012 r. odnosi skutek prawny z mocą wsteczną i uzasadnia podjęcie wypłaty świadczenia za okres sprzed jego ogłoszenia – od 1 października 2011 r., pomimo, że orzeczenie to nie zawiera takiego stwierdzenia, a więc powinno mieć zastosowanie do sytuacji powstałych po jego publikacji i w konsekwencji naruszenie przepisu art. 103 a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emerytach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania decyzji 3 października 2011 r. oraz w dacie wyrokowania przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie 15 lutego 2012 r. w sprawie do sygn. IV U 1583/11, poprzez przyjęcie, że – pomimo, iż zarówno organ rentowy, jak i Sąd działały wówczas zgodnie ze stanowionym prawem i trafnie uznały, że wypłata emerytury nie przysługuje wnioskodawcy w związku z nierozwiązaniem stosunku pracy z pracodawcą, u którego był zatrudniony przed nabyciem do niej prawa – wyłata tego świadczenia przysługuje w/w także za okres, w którym przepisy te funkcjonowały w obrocie prawnym.

Dalej organ rentowy zarzucił, iż wydanie przez Sąd I instancji wyroku nastąpiło z naruszeniem ustawy cywilnej i procesowej przy wskazaniu na art. 316 § 1 poprzez orzeczenie o zasadności roszczenia według stanu istniejącego w dacie aktualnego wyrokowania, po orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r., a nie w dacie wydania zaskarżonej decyzji i wyroku z 15 lutego 2012 r.

Apelacja formułuje wniosek o zmianę wyroku, w zaskarżonym zakresie, poprzez oddalenie skargi co do żądania wypłaty świadczenia z okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że „orzekając w tej sprawie **Sąd** Okręgowy przyjął, że skoro decyzja organu rentowego o wstrzymaniu emerytury od dnia 01.10.2011 r. z powodu nierozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, u którego wnioskodawca był zatrudniony przed przejściem na emeryturę, została wydana w związku z treścią art. 103a ustawy emerytalnej, znajduje do niej zastosowanie orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012 r. sygn. akt K2/12. Trybunał Konstytucyjny uznał ww. orzeczeniem, że przepisy powołanego art. 103a są nie do pogodzenia z Konstytucją w zakresie, w jakim dotyczą osób, które przechodziły na emeryturę przed dniem 01.01.2011 r., mając zapewnioną możliwość zatrudnienia i jednoczesnego pobierania emerytury.

Jednocześnie Sąd przyjął, że orzeczenie to wywołuje skutek z mocą wsteczną - od daty zaprzestania wypłaty wnioskodawcy emerytury w oparciu o ten przepis, tj. od 01.10.2011 r.

Organ rentowy nie zgadza się ze stanowiskiem Sądu, co do daty, od której zdaniem Sądu, ww. orzeczenie TK wywołuje skutki prawne w tej sprawie.

Stanowisko organu rentowego zostało zaprezentowane już w odpowiedzi na skargę i nadal jest aktualne. Zwrócić uwagę należy na następujące kwestie:

Wskazane orzeczenie Trybunału zostało opublikowane w dniu 22.11.2012 r. Trybunał nie przewidział wstecznej daty jego obowiązywania - nie wypowiedział się w tym zakresie, mając - w świetle przepisów - możliwość rozstrzygnięcia tej kwestii. Uwzględniając natomiast treść art. 190 Konstytucji, co do zasady orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego obowiązują od dnia ich ogłoszenia w publikatorze, w którym został ogłoszony akt prawny uznany następnie takim orzeczeniem Trybunału za niezgodny z Konstytucją. Oznacza to, że orzeczenia, w których wyraźnie nie określono wstecznego ich stosowania, mają charakter prospektywny, tj. wywołują skutki prawne na przyszłość.

Takie stanowisko - z bogatą prawną argumentacją na jego poparcie - zaprezentował również Sąd Okręgowy w Rzeszowie w sprawach o sygn. akt: IV U 2078/12. IV.U. 2047/12. IV.U. 2058/12. IV.U. 2071.

Jak - m.in. - wywodził Sąd w uzasadnieniu wyroku zapadłego w tej sprawie: „żaden przepis prawny (rangi konstytucyjnej lub ustawowej) nie przewiduje, aby wyrok Trybunału orzekający o niezgodności z Konstytucją przepisów ustawy, działał w sposób anulujący moc obowiązującą zaskarżonego przepisu od chwili jego wydania. Wyrok Trybunału stwierdzający niezgodność przepisu z Konstytucją nie ma mocy wstecznej, czyli nie odnosi się do obowiązywania tego przepisu w okresie od dnia jego wejścia w życie do dnia ogłoszenia wyroku Trybunału w odpowiednim publikatorze.

Art. 190 ust. 4 Konstytucji stanowi o konsekwencjach stwierdzenia niekonstytucyjności aktu prawnego, tzn. przesądza o tym, że takie orzeczenie Trybunału, na podstawie którego zostało wydane prawomocne orzeczenie sądowe, ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach, stanowi podstawę do wznowienia postępowania, uchylecia decyzji lub innego rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie określonych w przepisach właściwych dla danego postępowania.

Wyrokując w ww. sprawach Sąd nie uwzględnił zatem skutku ww. orzeczenia TK od daty zaprzestania wypłaty emerytury.

Takie stanowisko jest trafne i godne uwzględnienia również w niniejszej sprawie.

Należy dodatkowo stwierdzić, że zarówno w dacie wydania decyzji z dnia 03.10.2011 r., jak i w dacie wyrokowania przez Sąd Okręgowy w dniu 15.02.2012 r. co do zasadności tej decyzji, przepisy art. 103a ustawy emerytalnej - będące podstawą stanowiska organu co do wstrzymania od dnia 01.10.2011 roku wypłaty emerytury - stanowiły prawo obowiązujące, korzystały z domniemania konstytucyjności i mogły oraz były stosowane na warunkach w nich wymienionych, **zarówno przez organ rentowy, jak i przez sądy ubezpieczeń społecznych w ramach sądowej kontroli decyzji organu rentowego**. Wydając tę decyzję organ rentowy działał zatem na podstawie i w granicach obowiązującego prawa. Przepis ten nie budził dotychczas wątpliwości co do jego zgodności z prawem w orzecznictwie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, który wyrokował wielokrotnie w tego typu sprawach.

Zdaniem organu rentowego okoliczność, że Trybunał Konstytucyjny orzekł następnie, już po wydaniu decyzji i wyroku, o niezgodności ww. przepisu z Konstytucją, nie może odnieść skutku prawnego w postaci przyjęcia, że działanie organu, jak i Sądu od początku były niezgodne z prawem. Stosownie do utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych Sąd powinien orzekać według stanu rzeczy, w tym stanu prawnego obowiązującego w dacie wydania decyzji (tak SN m. in. w wyroku z dnia 20.05.2004 r. sygn. akt **II** UK 395/03, w wyroku z dnia 22.04.2008 r. sygn. akt **II** UK 223/07 oraz w wyroku z dnia 02.08.2007 r. sygn. akt **III** UK 25/07), stąd późniejsza utrata mocy przepisu nie powinna mieć znaczenia dla oceny legalności wydania tej decyzji. Na daty ich wydania - zarówno decyzja, jak i wyrok - korzystały z domniemania zgodności z prawem, były bowiem

oparte na przepisach obowiązujących. Powyższe stanowisko SN również powinno znaleźć w tym zakresie bezpośrednie zastosowanie”.

Powyższe uzasadnia zgłoszony w apelacji wniosek.

Sąd II instancji zważył co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona i dlatego podlega oddaleniu.

Na wstępie w pierwszej kolejności wypadnie odnotować, że apelacja zaskarża wydany przez Sąd I instancji wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia przyznającego A. W. prawo do wypłaty świadczenia emerytalnego za zamknięty okres od 1 października 2011 r. do 30 listopada 2012 r., jak również, że Sąd I instancji zasadnie uznał złożoną przez wnioskodawcę skargę za dopuszczalną.

Stan faktyczny sprawy jest niesporny.

Kwestią, która w sprawie wymaga jednoznacznego przesądzenia jest odpowiedź na pytanie, czy uznany za niekonstytucyjny przepis traci moc obowiązującą jedynie na przyszłość, czy też stosowany być powinien do stanów faktycznych powstałych przed datą jego ogłoszenia.

Rozstrzygając tę sporną kwestię Sąd I instancji w sposób zdecydowany wypowiedział się za drugą opcją przywołując obszerną argumentację na jej poparcie.

Prezentowane stanowisko znalazło wyraz w zaskarżonym wyroku.

Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje powyższe rozstrzygnięcie, jak również przywołana na jego poparcie argumentację.

Wypadnie zatem jedynie za Sądem I instancji powtórzyć, że objęty skargą wyrok wydany 15 lutego 2012 r. przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie w sprawie skarżącego, akceptujący decyzję organu rentowego z 3 października 2011 r. zawieszającą mu wypłatę emerytury od 1 października tegoż roku, rozstrzygnięcie swoje oparł na obowiązującym w dacie jego wydania art. 103 a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. Nr 153 z 2009 r. poz. 1227).

Trybunał Konstytucyjny, we wskazanym przez Sąd I instancji wyroku, wydanym 13 listopada 2012r. do sygn. K 2/12 opublikowanym w Dzienniku Ustaw 22 listopada 2012r. pod poz. 1285, orzekł, że art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 257 poz. 1726 oraz z 2011r. nr 191, poz. 1707) w związku z art. 103 a ustawy z 17 grudnia 1998r, o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. nr 153, poz. 1227, z 2010r. nr 40 poz.224, nr 134, poz. 903, nr 205 poz. 1365, nr 238 poz. 1578 i nr 257 poz. 1726, z 2011r. nr 75 poz.398, nr 149, poz.887, nr 168 poz. 1001, nr187 poz.1112 i nr 205 poz. 1203 oraz z 2012r. poz. 118 i 251) dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010r.,w zakresie w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa

i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji RP.

Skoro zatem powyższym orzeczeniem została derogowana z porządku prawnego ta norma prawna, oznacza to, że sądy orzekające w sprawach, w których została ona zastosowana, obowiązane są do przywrócenia stanu sprzed wejścia jej w życie (vide: uzasadnienie wyroku SN z 24 kwietnia 2013r. II UK 299/12).

Odnosząc powyższe, do okoliczności w rozpoznawanej sprawie przyjdzie stwierdzić, że w świetle powołanego wyżej orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, nie istnieje podstawa prawna w oparciu o którą organ rentowy zawiesił wypłatę uprzednio przyznanego świadczenia emerytalnego A. W. od miesiąca października 2011 r.

Wobec zatem braku podstawy prawnej do tego rodzaju postąpienia, za zasadne należy uznać, uwzględnienie przez Sąd I instancji złożonej przez wnioskodawcę skargi o wznowienie postępowania i zmianę w oparciu o art. 412 § 2 kpc wydanego przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyroku z 15 lutego 2012 r. poprzez zmianę decyzji ZUS Oddziału w R. z 3 października 2011 r. w sposób opisany w wyroku.

Powyższe, zdaniem Sądu Apelacyjnego, stanowi odpowiedź na pytanie postawione we wstępnej części uzasadnienia.

W świetle wyżej naprowadzonych okoliczności, apelacja nie może odnieść pożądanego skutku, a to wobec braku podstaw zarówno faktycznych jak i prawnych do jej uwzględnienia, dlatego orzeczono jak w wyroku, na podstawie art. 385 kpc.